

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC776 b (tweede aanvraag)
Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1343 (na herziening)

datum uitspraak 18/10/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling) het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. I.E.F.M. Delahaije, advocaat te Breda,

te voldoen door:

de Congregatie der Broeders van Liefde,
gevestigd te Eindhoven,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 *verloop van de eerste compensatieprocedure*

Naar aanleiding van een eerder door verzoeker ingediend verzoek tot compensatie heeft de Compensatiecommissie (op basis van het door de Klachtencommissie in haar advies van d.d. 28 juli 2015 met zaaknummer 2014W1343 gegrond verklaard seksueel misbruik dat door wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]) aan verzoeker was aangedaan) op 29 maart 2017 een advies uitgebracht (met zaaknummer 2016CC776). In dat advies heeft de Compensatiecommissie verweerder geadviseerd om aan verzoeker een bedrag van €20.000,- te betalen op basis van een indeling in categorie 3. Die procedure, die heeft geresulteerd in het hiervoor genoemde advies van de Compensatiecommissie d.d. 29 maart 2017, wordt hierna genoemd: 'eerste compensatieprocedure'.

1.2 *verloop van de onderhavige (tweede) compensatieprocedure*

Op 21 september 2017 is ter griffie van de Compensatiecommissie het aanvullende aanvraagformulier ontvangen voor het verkrijgen van compensatie wegens (aanvullend) vastgesteld seksueel misbruik in de R.-K. Kerk Nederland. Het betreft aanvullend seksueel misbruik dat verzoeker als minderjarige eveneens door broeder [naam] is aangedaan. Als bewijs van dit aanvullende seksueel misbruik is meegestuurd het advies van de Klachtencommissie d.d. 11 september 2017 met zaaknummer 2014W1343. Bij brief van 13 september 2017 heeft verweerder verklaard het advies in voornoemd advies van de Klachtencommissie te zullen overnemen.

1.3 Het door verweerder ingevulde antwoordformulier dat betrekking heeft op het onderhavige aanvullende verzoek tot compensatie is door de griffie ontvangen.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Vaststaande feiten in de eerste compensatieprocedure:

In de eerste compensatieprocedure is de Compensatiecommissie voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie uitgegaan van de feiten en omstandigheden, zoals die door de Klachtencommissie in haar advies d.d. 28 juli 2015, zoals genoemd onder 1.1, waren vastgesteld en gegrond bevonden. De Compensatiecommissie heeft de in dat advies van de Klachtencommissie genoemde feiten en omstandigheden aldus samengevat in haar advies van 29 maart 2017:

'Verzoeker verbleef op pensionaat [pensionaat] te [plaats] en hij is daar in de periode [datum] tot [datum] seksueel misbruikt door wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]). Broeder [naam] was op het pensionaat surveillant op de slaapzaal waar aanvrager sliep. Voorts was hij klassenbroeder, geestelijk begeleider en sportbegeleider.

Verzoeker werd daardoor overal op het pensionaat met broeder [naam] geconfronteerd. In wezen had verzoeker bij een confrontatie met broeder [naam] de keuze uit twee kwaden; ofwel het dulden van erotisch getinte aanrakingen die meermalen uitmondde in seksueel misbruik ofwel het ondergaan van slaag, een blauwe kaart of een andere vorm van bestraffing krijgen. De vrees om hieruit te kiezen liep als een rode draad door het leven van verzoeker en vormde een dagelijkse last op zijn schouders. Hij probeerde door 'voorbeeldig gedrag' te ontsnappen, maar dit baatte niet.

Het seksueel misbruik dat broeder [naam] verzoeker heeft aangedaan, heeft gedurende de hiervoor genoemde acht maanden veelvuldig (zo 'n twee tot drie keer per week) plaatsgevonden. Broeder [naam] heeft verzoeker betast aan zijn naakte geslachtsdeel en aan zijn anus. Dit gebeurde in de slaapzaal, bij de douche, in de kleedkamer en in de slaapkamer van broeder [naam]. In de slaapzaal betastte broeder [naam] verzoeker aan zijn geslachtsdeel en zijn anus terwijl verzoeker in bed lag. Dit gebeurde onder de lakens, soms onder het mom van een controle. Voorts is verzoeker betast aan zijn intieme delen tijdens het douchen. Er werd dan de nodige aandacht aan het geslachtsdeel en de anus van verzoeker geschonken in het kader van een 'hygiënische controle'.

Ook is verzoeker drie maal op de slaapkamer van broeder [naam] geweest. Bij deze gelegenheden moest aanvrager zijn onderlichaam ontkleden, waarna broeder [naam] verzoekers geslachtsdeel en achterste uitvoerig inspecteerde en betastte. Verzoeker durfde destijds uit vrees voor onbegrip niet aan zijn ouders te vertellen dat hij werd misbruikt.

Verzoeker was bij aanvang van het misbruik elf jaar oud.'

Dit seksueel misbruik heeft de Compensatiecommissie in haar advies van 29 maart 2017 ingedeeld in categorie 3.

2.2 Vaststaande feiten in de onderhavige tweede compensatieprocedure:

Kort weergegeven - en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie d.d. 11 september 2017 - is verzoeker eveneens het navolgende seksueel misbruik door broeder [naam] aangedaan:

Aanvullend door broeder [naam] verricht seksueel misbruik

In de periode [datum] tot [datum] heeft broeder [naam] verzoeker ook op de navolgende wijze seksueel misbruikt. Bij het douchen heeft broeder [naam] veelvuldig de nodige aandacht aan het geslachtsdeel en de anus van verzoeker geschonken in het kader van 'hygiënische controle'. Daarbij werd ook de anus van verzoeker van verzoeker gepenetreerd met de vinger van een ingezepte hand omdat 'het daar ook schoon moest zijn'. Ook is broeder [naam] enkele malen met zijn geslachtsdeel in de mond van verzoeker binnengedrongen. Het seksueel misbruik werd vrijwel altijd afgesloten met een ejaculatie van broeder [naam] over de handen van verzoeker.

Verzoeker was bij aanvang van het misbruik elf jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van het aanvullende seksueel misbruik, zoals onder 2.2 vermeld, de aard daarvan en de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het advies van de Klachtencommissie d.d. 11 september 2017 met zaaknummer 2014W1343. Ook is ontvangen de beslissing van verweerder bij brief d.d. 13 september 2017, waarin voornoemd advies van de Klachtencommissie wordt overgenomen.

3.2 categorie-indeling

Voor de categorie-indeling dient het totale verzoeker aangedaan seksueel misbruik te worden beoordeeld. Het gaat om de vraag in welke categorie het seksueel misbruik dat verzoeker in zijn totaliteit is aangedaan, dient te worden ingedeeld. Daarom dient zowel het seksueel misbruik, zoals onder 2.1 genoemd (en dat de basis vormde voor het eerste advies van de Compensatiecommissie d.d. 29 maart 2017), als ook het seksueel misbruik dat in de onderhavige (tweede) procedure aan de orde is, zoals onder 2.2 genoemd, als uitgangspunt te worden genomen voor de categorie-indeling.

Gelet op het totale jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 (2.1 en 2.2) en het geleverde bewijs daarvan (zoals vermeld onder 3.1 en zoals in de eerste compensatieprocedure is overgelegd), oordeelt de Compensatiecommissie in dit geval dat alsnog sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van elf jaar.
- Het misbruik heeft in een periode van acht maanden ([datum] – [datum]) plaatsgevonden.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, penetratie van de anus met een vinger en orale penetratie, welke vrijwel altijd gepaard ging met een ejaculatie over de handen van verzoeker.
- Het misbruik heeft veelvuldig plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het pensionaat dat op dat moment thuis was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat, hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.2 In zijn algemeenheid hanteert de Compensatiecommissie als uitgangspunt dat iedere aanvrager niet meer dan één keer de gelegenheid behoort te krijgen om vermogensschade te onderbouwen. Zij baseert dit uitgangspunt op het principe van 'gelijke behandeling' en het principe van 'rechtszekerheid': andere aanvragers wordt ook maar maximaal één keer de gelegenheid geboden om vermogensschade te onderbouwen.

Verzoeker heeft in de eerste compensatieprocedure gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheid tot onderbouwing van de gestelde vermogensschade en verweerder heeft daarop gereageerd. Verzoeker respectievelijk verweerder worden daarom in deze tweede compensatieprocedure niet wederom in de gelegenheid gesteld om vermogensschade te onderbouwen, dan wel daarop te reageren.

4.3 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak alsnog sprake is van een geval van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de Toelichting bij de Compensatieregeling, niet de voorwaarde dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade 'zonder gerede twijfel' aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het seksueel misbruik in gevallen van uitzonderlijk seksueel misbruik voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate 'aannemelijk' te zijn gemaakt. De Compensatiecommissie zal daarom de stukken die tijdens de eerste compensatieprocedure zijn overgelegd wederom dienen te beoordelen, waarbij zij dan het causaliteitscriterium van 'aannemelijkheid' (in plaats van 'zonder gerede twijfel') zal hanteren.

4.4 Na herbestudering van de in de eerste compensatieprocedure overgelegde stukken komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat de overgelegde stukken onvoldoende aanknopingspunten bieden voor het oordeel dat aannemelijk is geworden dat de gestelde vermogensschade voortvloeit uit het onderhavige seksueel misbruik.

Met andere woorden, ook bij hantering van dit lichtere criterium van 'aannemelijkheid' kan bij gebreke van (voldoende overtuigende) bewijsstukken niet worden geoordeeld dat aannemelijk is dat de gestelde vermogensschade voortvloeit uit het onderhavige seksueel misbruik. Zo is bij gebreke van overgelegde bewijsstukken een causaal verband tussen enerzijds verzoekers niet ongestoord verlopen carrière, zijn detentie en zijn psychische problemen en anderzijds het seksueel misbruik niet aannemelijk geworden. Voorts is verzoekers schoolverloop (het behalen van een [diploma]) wel gesteld, maar niet aan de hand van een diploma nader aannemelijk gemaakt.

Evenmin is - hoewel de Compensatiecommissie daarnaar gevraagd heeft - een curriculum vitae overgelegd of is anderszins inzichtelijk gemaakt welke werkzaamheden verzoeker in zijn werkzame leven heeft verricht en welk inkomen hij daar destijds (in de periode voordat hij aanspraak kon maken op een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering) mee verdiende. Er zijn geen psychiatrische rapportages die tijdens verzoekers detentie (of in het kader van de strafprocedure) zijn opgemaakt, overgelegd, en evenmin is het strafvonnis overgelegd. Zodoende valt voor de Compensatiecommissie niet te beoordelen of een causaal verband aannemelijk is tussen enerzijds de detentie en anderzijds het seksueel misbruik dat verzoeker in zijn jeugd is aangedaan. Dit geldt evenzo voor het gestelde verlies aan inkomen. Weliswaar heeft verzoeker een beroep gedaan op een hermeneutisch therapeutische verklaring d.d. 15 april 2016 van prof drs. [naam], maar ook deze verklaring, afkomstig van een niet BIG-geregistreerde behandelaar en, naar de Compensatiecommissie heeft begrepen, niet gebaseerd op een in de reguliere psychologie algemeen aanvaarde onderzoeksmethodiek of op een geregleerde psychotherapeutische aanpak, is bij gebreke van andere (para)medische documenten onvoldoende om de aannemelijkheid van dat gestelde oorzakelijke verband aan te kunnen nemen.

Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie - gelet op de vereisten van de Compensatieregeling - tot het advies dat geen sprake kan zijn van vergoeding van vermogensschade.

4.5 Alle feiten en omstandigheden waaronder het in zijn totaliteit verzoeker aangedane seksueel misbruik afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat verzoeker uiteraard wel aanspraak kan maken op een aanvullende vergoeding wegens geleden immateriële schade (smartengeld). Er is sprake geweest van ernstig seksueel misbruik dat verzoeker veelvuldig is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden. Duidelijk is dat het seksueel misbruik van grote invloed is geweest op het welzijn en functioneren van verzoeker. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel. De Compensatiecommissie is van oordeel dat verweerder geadviseerd dient te worden in zijn totaliteit aan verzoeker het bedrag van €35.000,-- te betalen wegens smartengeld. Gelet op het feit dat verweerder op basis van het eerdere advies van de Compensatiecommissie van 29 maart 2017 reeds een bedrag van €20.000,-- aan verzoeker heeft betaald, welk bedrag krachtens artikel 4 van de Compensatieregeling in mindering dient te worden gebracht op het thans te adviseren bedrag, resteert thans een te adviseren bedrag van €15.000,-.

4.6 Verzoeker heeft in de eerste compensatieprocedure een nota ter hoogte van €3.040,-- inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. In het advies van de Compensatiecommissie van 29 maart 2017 is daarvan (gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling, eerste bullit) een bedrag van €1.000,-- voor vergoeding in aanmerking gekomen.

Mr. Delaije heeft bij mailbericht van 4 oktober 2017 aan het Meldpunt kenbaar gemaakt geen nadere factuur in te dienen met betrekking tot de tweede compensatieprocedure.

Wel is het redelijk, nu de totale aanvraag is ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik', om de vergoeding van gemaakte kosten ook in dat licht te bezien. Artikel 22 van de Compensatieregeling kent namelijk een ruimere vergoeding voor de gemaakte kosten voor rechtsbijstand in de gevallen waarin sprake is van een definitieve indeling in categorie 5. Nu daarvan thans sprake is, is de Compensatiecommissie van oordeel dat de eerder ingediende factuur moet worden vergoed volgens die ruimere criteria die in die gevallen gelden. Dat betekent dat de aanvankelijk niet vergoede €2.040,-- thans alsnog voor vergoeding in aanmerking komt.

Conform het uitdrukkelijke verzoek op het aanvraagformulier - welk verzoek door verzoeker middels een ondertekende verklaring d.d. 12 oktober 2017 is bevestigd -, dient de geadviseerde compensatie te worden overgemaakt op rekeningnummer [rekeningnummer] te name van Stichting Beheer Dergengelden [naam] te [plaats]. Na overboeking door verweerder van de geadviseerde compensatie van €15.000,- op de hiervoor genoemde derdengeldrekening heeft verweerder uit hoofde van het onderhavige Compensatiecommissie-advies bevrijdend aan verzoeker betaald.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- op rekening [rekeningnummer] ten name van 'Stichting Beheer Dergengelden [naam] te [plaats]' een bedrag van €15.000,- (€35.000,- minus het reeds door verweerder aan verzoeker betaalde bedrag van €20.000,-) te betalen,
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €2.040,- te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 18-10-2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter